Một số vấn đề về nâng cao chất lượng lãnh đạo nhiệm vụ giáo dục và đào tạo của tổ chức cơ sở đảng khoa giáo viên thuộc các đảng bộ học viện, trường sĩ quan quân đội hiện nay

ThS PHẠM XUÂN MẠNH

Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng Email: phamxuanmanhk3@gmail.com

Tóm tắt: *Nhiệm vụ giáo dục và đào tạo (GD-ĐT) của khoa giáo viên ở các học viện, trường sĩ quan quân đội (SQQĐ) là nhiệm vụ chính trị trọng tâm đặt dưới sự lãnh đạo của tổ chức cơ sở đảng (TCCSĐ) khoa giáo viên. Chất lượng lãnh đạo nhiệm vụ GD-ĐT của TCCSĐ khoa giáo viên phụ thuộc nhiều yếu tố... Xác định đúng yếu tố tác động là cơ sở rất quan trọng để TCCSĐ khoa giáo viên đề ra chủ trương, biện pháp lãnh đạo sát đúng, hiệu quả, có tính khả thi, góp phần nâng cao chất lượng GD-ĐT ở các học viện SQQĐ hiện nay.*

Từ khóa: *yếu tố tác động; nhiệm vụ giáo dục và đào tạo; tổ chức cơ sở đảng khoa giáo viên; học viện; si quan quân đội.*

1. Khái quát về tổ chức cơ sở đảng khoa giáo viên thuộc các đảng bộ học viên, trường *SQQĐ*.

Tổ chức cơ sở đảng (TCCSĐ) khoa giáo viên là bộ phận trong hệ thống tổ chức đảng ở các đảng bộ học viên, trường SQQĐ. Quy định số 116-QĐ/TW ngày 25.01.2018 của Ban Bí thư khóa XII "Về chức năng, nhiệm vụ của đảng bộ, chi bộ cơ sở ở học viện, nhà trường trong Quân đội nhân dân Việt Nam"[1] quy định: "TCCSĐ ở học viện, nhà trường trong Quân đội là hạt nhân chính trị, lãnh đạo các mặt công tác, mọi hoạt động của đơn vị; nghiên cứu, đề xuất với cấp trên những vấn đề có liên quan đến lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ chính trị và công tác đảng, công tác chính trị"[2].

Khoa giáo viên là đơn vị tổ chức giảng dạy và nghiên cứu khoa học ở các học viện, trường SQQĐ, chịu sự lãnh đạo của các đảng uỷ học viện, trường SQQĐ, sự chỉ huy, chỉ đạo của Ban Giám đốc (Ban Giám hiệu) và hướng dẫn nghiệp vụ của các cơ quan chức năng, trực tiếp là sự lãnh đạo của TCCSĐ khoa giáo viên thuộc các đảng bộ học viện, trường SQQĐ. Nhận thức rõ vị trí, tầm quan trọng của nhiệm vụ GD-ĐT, TCCSĐ khoa giáo viên kịp thời quán triệt và cụ thể hóa nghị quyết của cấp ủy cấp trên, xác định các chủ trương, biện pháp lãnh đạo nhiệm vụ GD-ĐT đúng đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nghị quyết, chỉ thị về lãnh đạo nhiệm vụ GD-ĐT.

Hiện nay, trong bối cảnh tình hình thế giới và khu vực tiếp tục diễn biến hết sức nhanh chóng, phức tạp, khó lường, các thế lực thù địch tiếp tục tăng cường chống cách mạng nước ta, thì hoạt động bảo vệ độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định là những thách thức rất lớn đối với nước ta. Quán triệt tinh thần Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng về "Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, phát triển con người..."[3], theo đó, TCCSĐ khoa giáo viên ở các đảng bộ học viện, trường SQQĐ cần tiếp tục đổi mới, không ngừng nâng cao chất lượng lãnh đạo toàn diện các nhiệm vụ, trong đó, tập trung lãnh đạo khoa giáo viên hoàn thành tốt nhiệm vụ GD-ĐT. Dự báo chính xác, kịp thời các yếu tố có thể tác động. TCCSĐ, xác định các chủ trương, biện pháp lãnh đạo nhiệm vụ GD-ĐT sát đúng, có tính khả thi, phù hợp và tổ chức thực hiện thắng lợi trong thực tiễn.

2. Yếu tố tác động đến lãnh đạo nhiệm vụ GD-ĐT của TCCSĐ thuộc các đảng bộ học viện, trường SQQĐ hiện nay

Một là, tình hình thế giới, khu vực tác động đến lãnh đạo nhiệm vụ GD-ĐT của TCCSĐ.

Trong những năm tới, Đảng ta dự báo tình hình thế giới, khu vực có nhiều thay đổi nhanh, phức tạp khó lường. Văn kiện Đại hội XIII nhận định: "Hòa bình hợp tác và phát triển vẫn là xu thế lớn, song cũng đứng

trước nhiều trở ngại khó khăn thách thức. Toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế tiếp tục tiến triển, nhưng cũng đang bị đe dọa bởi sự trỗi dậy của chủ nghĩa dân tộc cực đoan, cạnh tranh chiến lược, cạnh tranh kinh tế, chiến tranh thương mại diễn ra gay gắt. Khu vực Châu Á - Thái Bình Dương và Ấn Độ Dương tiếp tục phát triển năng động, là thị trường hấp dẫn hàng đầu với các nhà đầu tư, tâm điểm của các liên kết kinh tế mới và động lực của tăng trưởng kinh tế thế giới"(4)

Về thuận lợi, toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế tạo ra cơ hội cho Việt Nam hội nhập, phát triển, thế và lực được tăng lên. Các nước trên thế giới tranh thủ hợp tác Việt Nam, ASEAN trong bối cảnh cạnh tranh chiến lược, là điều kiện thuận lợi xây dựng đất nước, điều kiện chuyển giao công nghệ, học hỏi kinh nghiệm trên các lĩnh vực, trong đó có phát triển GD-ĐT.

Về khó khăn, đó là tác động tiêu cực về cạnh tranh kinh tế, chiến tranh thương mại diễn ra gay gắt trên toàn thế giới và khu vực. Về lâu dài, cạnh tranh Mỹ - Trung là cạnh tranh chiến lược nước lớn lâu dài sẽ là mối quan hệ chủ đạo chi phối quan hệ quốc tế; Quan hệ Mỹ, châu Âu - Nga bước vào giai đoạn đối đầu mới; đại dịch Covid-19, xung đột quân sự giữa Nga - Ukraine và các vấn đề an ninh phi truyền thống, an ninh mạng, đe dọa đến nền kinh tế, an ninh chính trị, hòa bình hợp tác và phát triển trên toàn thế giới… Những vấn đề trên vừa là thời cơ, vừa là thách thức đối với sự nghiệp đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài, trí thức của Đảng, Nhà nước, đối với chất lượng GD-ĐT của quốc gia.

Hai là, tình hình về kinh tế, chính trị, trật tự an toàn xã hội của đất nước.

Sau hơn 35 năm thực hiện công cuộc đổi mới do Đảng khởi xướng và lãnh đạo, sự nghiệp đổi mới đã đạt được những thành tựu vô cùng to lớn trên tất cả các lĩnh vực: kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, an ninh, quốc phòng, đối ngoại, xây dựng Đảng, xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, tăng cường khối đại đoàn kết dân tộc... Đất nước ta sau đại dịch covid-19, kinh tế dần phục hồi, tăng trưởng ổn định. Đời sống nhân dân đã vượt qua những khó khăn, quốc phòng và an ninh được tăng cường, củng cố; quan hệ đối ngoại ngày càng mở rộng; an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội được giữ vững; vị thế, uy tín của nước ta trên trường quốc tế được tăng cao.

Tuy nhiên, các thế lực thù địch vẫn đẩy mạnh chống phá cách mạng, thực hiện chiến lược "diễn biến hoà bình", bạo loạn lật đổ, thúc đẩy "tự diễn biến", "tự chuyển hóa' trong nội bộ; sử dụng các chiêu bài "dân chủ", "tôn giáo", "nhân quyền" hòng làm thay đổi chế độ chính trị ở nước ta; lợi dụng những vấn đề yếu kém trong công tác xây dựng chỉnh đốn Đảng, tình trạng suy thoái về phẩm chất, chính trị đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ đảng viên, tệ quan liêu tham nhũng lãng phí, lợi dụng các sự kiện chính trị trọng đại của Đảng, của đất nước, những vấn đề nhạy cảm, những hạn chế khuyết điểm trong quản lý, điều hành của Nhà nước và chính quyền địa phương để kích động, lôi kéo các phần tử cơ hội, thực dụng, bất mãn, thanh niên hư hỏng, trí thức thoái hóa, nhằm tạo ra các điểm nóng về an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội. Những tác động của mặt trái của kinh tế thị trường đã làm đạo đức xã hội có mặt xuống cấp đáng lo ngại, làm giảm lòng tin của cán bộ, đảng viên, nhân dân vào Đảng và Nhà nước, chi phối trực tiếp đến công tác tổ chức xây dựng Đảng trong quân đội, đến việc nâng cao chất lượng lãnh đạo nhiệm vụ GD-ĐT của TCCSĐ khoa giáo viên ở các đảng bộ học viện, trường SQQĐ hiện nay.

Ba là, tác động của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư và tiến trình hội nhập quốc tế.

Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư tạo đột phá trên nhiều lĩnh vực; quá trình toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế diễn ra ngày càng mạnh mẽ; sự phát triển của "giáo dục thông minh", "chuyển đổi số" mang đến cả thời cơ và thách thức đối với mọi quốc gia, hội nhập quốc tế thúc đẩy lực lượng sản xuất toàn cầu đã tác động đến mọi lĩnh vực của đời sống kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, quân sự, quốc phòng, an ninh của mỗi quốc gia, dân tộc. Cách mạng công nghiệp mang lại nhiều điều kiện thuận lợi, nhưng cũng đặt ra nhiều thách thức, buộc các nhà hoạch định chiến lược, các tầng lớp lao động phải có những thay đổi cho phù hợp. Trong sự tác động ấy, GD-ĐT cũng là lĩnh vực chịu sự tác động lớn nhất, ảnh hưởng sâu sắc đối với hoạt động dạy và học trong hệ thống GD-ĐT, đặc biệt sự tác động đến nhiệm vụ quân sự, quốc phòng, công tác GD-ĐT trong các học viện, trường SQQĐ. Do đó, chủ động tiếp cận thành tựu khoa học, công nghệ, xây dựng các học viện, trường SQQĐ ngang tầm yêu cầu, nhiệm vụ, đáp ứng yêu cầu xây dựng quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại trong tình hình mới

là vấn đề cấp thiết. Xây dựng nhà trường quân đội theo hướng chuẩn hóa, hiện đại hóa, chủ động tiếp cận công nghệ vào đổi mới căn bản, toàn diện công tác GD-ĐT là trách nhiệm của toàn Đảng, toàn quân, toàn dân ta.

Bốn là, yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, nhiệm vụ xây dựng quân đội trong tình hình mới.

Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII khẳng định: "Bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, bảo vệ Đảng, Nhà nước, Nhân dân và chế độ XHCN; bảo vệ công cuộc đổi mới, sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, bảo vệ lợi ích quốc gia - dân tộc; bảo vệ nền văn hóa dân tộc; giữ vững môi trường hòa bình, ổn định chính trị, an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội"[5]. Tiếp tục khẳng định vị trí, tầm quan trọng của nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, Đại hội lần thứ XIII của Đảng nêu rõ: "Kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền thống nhất toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, lợi ích quốc gia - dân tộc; bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa; bảo đảm an ninh, trật tự an toàn xã hội; giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước"[6]. Nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong giai đoạn hiện nay đã và đang đặt ra vấn đề bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa; xây dựng thế trận và lực lượng bảo vệ Tổ quốc. Từ những yếu tố tác động của yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, đặt ra yêu cầu xây dựng quân đội và yêu cầu nâng cao chất lượng GD-ĐT của các học viện, trường SQQĐ hiện nay.

3. Một số giải pháp nâng cao chất lượng lãnh đạo nhiệm vụ GD-ĐT của TCCSĐ khoa giáo viên ở các các đảng bộ học viện, trường SQQĐ

Một là, quán triệt nắm vững đường lối, quan điểm của Đảng về những dự báo tình hình thế giới, khu vực và trong nước.

TCCSĐ khoa giáo viên ở các đảng bộ các học viện, trường SQQĐ cần đổi mới tư duy, nhận thức đến hành động, có tầm nhìn dài hạn, phương pháp khoa học và cách làm sáng tạo trong lãnh đạo nhiệm vụ GD-ĐT ở các học viện, trường SQQĐ. Trước hết, TCCSĐ khoa giáo viên tập trung lãnh đạo quán triệt và thực hiện tốt đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước; các chỉ thị, nghị quyết của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng về tình hình tình hình thế giới, khu vực và trong nước. Nắm vững những dự báo về tình hình thế giới, khu vực trong nước của Đảng, nắm vững thời cơ, khó khăn, thách thức đối với sự nghiệp đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài của Đảng, Nhà nước, chất lượng GD-ĐT của quốc gia, nhiệm vụ GD-ĐT trong quân đội. Quán triệt và nắm chắc tình hình, xu hướng phát triển của cục diện chính trị, an ninh thế giới, tham gia nghiên cứu các tác động kịp thời xác định các tình huống có thể xảy ra làm phương hại đến lợi ích quốc gia, dân tộc làm tham mưu cho cấp ủy các cấp, tham mưu cho Đảng Nhà nước, có đối sách ứng phó.

Mặt khác, khoa giáo viên là đơn vị tổ chức giảng dạy và nghiên cứu khoa học ở các học viện, trường SQQĐ nên cần được quán triệt nắm vững các giải pháp để nâng cao chất lượng GD-ĐT: "Tạo đột phá trong đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, thu hút và trọng dụng nhân tài…"[7]. Quán triệt và vận dụng sáng tạo phương châm chỉ đạo, những định hướng và 8 nhiệm vụ, giải pháp phát triển GD-ĐT của Đại hội XIII; nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04.11.2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI) về "Đổi mới căn bản, toàn diện GD-ĐT đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế"[8]. Mục tiêu, phương hướng, chủ trương, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao chất lượng GD-ĐT của Đảng ủy, Ban Giám đốc các học viện, trường SQQĐ cần tập trung vào việc đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới. TCCSĐ khoa giáo viên cần thấm nhuần các chủ trương, biện pháp lãnh đạo và các giải pháp đồng bộ, quyết liệt nâng cao chất lượng GD, ĐT.

Hai là, quán triệt quan điểm, đường lối chủ trương của Đảng về xây dựng quân đội, xây dựng đội ngũ cán bộ trong tình hình mới.

Đảng xác định phương hướng xây dựng quân đội: "Cách mạng, chính quy, tinh nhuệ và từng bước hiện đại"[8]. Để theo kịp được sự phát triển của thực tiễn trình độ khoa học công nghệ, cần ưu tiên một số quân chủng, binh chủng, lực lượng tiến thẳng lên hiện đại. "Phấn đấu đến năm 2025, xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam theo hướng tinh, gọn mạnh. Phấn đấu đến năm 2030 xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, vững mạnh về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ"[9]. Quán triệt và thực hiện nghị quyết số 26-NQ/TW, ngày 19.5.2018, Hội nghị lần thứ 7 Ban Chấp hành Trung

ương Đảng (khóa XII) về tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là cấp chiến lược, đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ; Nghị quyết số 86/NQ-ĐUQSTƯ ngày 29.3.2007 của Đảng ủy Quân sự Trung ương (nay là Quân ủy Trung ương) về công tác GD-ĐT trong tình hình mới; Nghị quyết số: 109-NQ/QUTƯ, ngày 11.02.2012 của QUTƯ về xây dựng đội ngũ cán bộ quân đội, nhất là cấp chiến dịch, chiến lược, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới… Sự phát triển mới của nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc và yêu cầu xây dựng quân đội trong giai đoạn hiện nay đòi hỏi Quân đội Nhân dân Việt Nam, nòng cốt là các học viện, trường SQQĐ nghiên cứu góp phần làm sáng tỏ cơ sở lý luận và thực tiễn về những yếu tố tác động, góp phần nâng cao chất lượng thực hiện nhiệm vụ GD-ĐT, nghiên cứu khoa học ở các học viện, trường SQQĐ. Tiếp tục quán triệt, triển khai thực hiện nghiêm túc Nghị quyết Đại hội XIII, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Quân đội lần thứ XI về đổi mới căn bản toàn diện nhiệm vụ GD-ĐT, tạo bước chuyển biến mạnh mẽ, vững chắc về chất lượng GD-ĐT, nghiên cứu khoa học, tích cực đấu tranh trên lĩnh vực tư tưởng, lý luận; nâng cao chất lượng huấn luyện và trình độ sẵn sàng chiến đấu của quân đội. Xây dựng đảng bộ các cấp trong quân đội vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức, xây dựng các học viện, trường SQQĐ chính quy, tiên tiến, mẫu mực, nâng cao vị thế, uy tín của các học viện, trường SQQĐ.

Ba là, lãnh đạo đổi mới chương trình, nội dung phương pháp đào tạo theo hướng chuẩn hóa, hiện đại hóa đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ của quân đội trong tình hình mới.

Lãnh đạo đổi mới chương trình, nội dung, phương pháp đào tạo là nhiệm vụ chính trị rất quan trọng của TCCSĐ. Quy định số 116-QĐ/TW ngày 25.01.2018 của Ban Bí thư về chức năng, nhiệm vụ của đảng bộ, chi bộ cơ sở ở học viện, trường SQQĐ xác định: "Đổi mới chương trình, nội dung, phương pháp dạy-học, nghiên cứu khoa học và xây dựng tiềm lực vật - chất, khoa học kỹ thuật, công nghệ nhằm hoàn thành mục tiêu, yêu cầu đào tạo đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng, huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu, chiến đấu của quân đội và phục vụ sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước. Lãnh đạo xây dựng học viện, nhà trường chính quy, tiên tiến, mẫu mực"[10]. TCCSĐ lãnh đạo xác định phương hướng, mục tiêu, biện pháp đổi mới chương trình, nội dung, phương pháp đào tạo theo hướng chuẩn hóa, hiện đại hóa, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ của học viện, trường SQQĐ; lãnh đạo thông qua các chương trình môn học thuộc ngành, chuyên ngành, công trình nghiên cứu khoa học, bổ sung, phát triển chương trình, nội dung, rà soát trùng lặp chương trình, nội dung của các cấp học, ngành học, đối tượng GD-ĐT. Thay thế chương trình, nội dung đã cũ, lạc hậu, chưa theo kịp nhiệm vụ đổi mới căn bản toàn diện GD-ĐT và nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu của quân đội. Ứng dụng công nghệ, xây dựng nhà trường thông minh. Chuẩn hóa chương trình khung của từng cấp học, ngành học, của các học viện, trường SQQĐ. Sắp xếp cân đối, phù hợp giữa lý thuyết và thực hành, tăng thời gian thực hành, thực tập đối với chuyên ngành đào tạo, bồi dưỡng kỹ năng tay nghề cho người học, góp phần hoàn thiện phẩm chất năng lực, bồi dưỡng tay nghề theo mô hình mục tiêu đào tạo của các học viện, trường SQQĐ. Đổi mới phương pháp dạy học, bồi dưỡng nhà giáo; kiểm tra việc biên soạn giáo trình, tài liệu, kiểm tra, thi kết thúc học phần, môn học đánh giá, phân loại chất lượng GD-ĐT. Chuẩn hóa hệ thống ngân hàng đề thi, đáp án, hình thức kiểm tra đánh giá kết quả phù hợp với đối tượng đào tạo đánh giá thực thực chất quá trình GD-ĐT của các học viện, trường SQQĐ.

Để TCCSĐ có chủ trương, biện pháp lãnh đạo đúng, việc xác định các yếu tố tác động, đánh giá chính xác các yếu tố tác động có vai trò rất quan trọng trong thực hiện nhiệm vụ lãnh đạo của TCCSĐ. Có dự báo chính xác, kịp thời các yếu tố có thể tác động đến lãnh đạo thực hiện các nhiệm vụ nói chung và nhiệm vụ GD-ĐT nói riêng, bám sát thực tiễn, mới có cơ sở cho TCCSĐ lãnh đạo hoàn thành tốt nhiệm vụ GD-ĐT của các khoa giáo viên, góp phần xây dựng các học viện, trường SQQĐ "Chính quy, tiên tiến mẫu mực"./.

(1), (2), (10), Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị/Ban Bí thư, Quy định 116-QĐ/TW ngày 25.01.2018 về chức năng, nhiệm vụ của học viện, nhà trường trong quân đội.

(7), (8), Ban Chấp hành Trung ương (2013), Nghị quyết số 29-NQ/TW, ngày 04.11.2013 của Ban Chấp hành Trung ương (Khóa XI) về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo.

(5), Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb. CTQG, H., tr.147, tr.148

(3), (4), (6), (9) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, T.1,* Nxb. CTQG, H., tr.36; tr.30-31; tr.67-68; tr.157.